

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 36

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardag 1. oktober 1949

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

23 Árg.

SOSIALISTISKUR UNGDÓMUR...

Fyri nøkrum dögum síðani var ein sosialistisk ungmannastevna hildin í Onglandi, fyrirleikad av ungmannadeildini í »Labour Party», við tí endamáli at mana fram góðar og duguligar røðarar til komandi parlamentsval. Í alt luttóku 4000 ungfolk, harav 1000, ið á ein ella annan hátt eru bundin til leiðsluna av enska arbeidaraflokkinum. Tey luttakandi vóru flest olli millum 16 og 25 ár. Eisini sosialistisk ungfolk úr øðrum londum vóru boðin til stevnuna, — soleiðis móttu 18 ungfolk úr Danmark og 32 úr Svøríki. Av øllum teimum luttakandi var helmingurin kvinnur, — og er hetta vert at leggja til merkis.

Stevnan hevði leigað ein heilan feribú, hvørs eigarar eru stórir kapitalistar. Her tvørraði einki, tí feribúurin hevur allar hentleikar: teatir, biografi, svimjihöll, fimleikahöll, fíttavollir o.s. fr. Sum gestir og røðarar móttu nógvir mætir menn, ráðharrar, parlamentslimir og nógvir frá leiðsluni fyri arbeidaraflokkin, fakfelögin, brúksfelögin o. a. —

So nógv ger og verður gjørt fyri hin sosialistiska ungdomin úti í heiminum.

Nú er spurningurin: Hvat gera vit fyri okkara sosialistiska ungfolk her heima?

Tvíverri verður lítið og einki gjørt. Væl eru vit fáméntir, og hartil hava vit sum færoyingar ilt við at standa saman og fylkjast, soleiðis sum ungfolk gera í øðrum londum. Men fáméntari vit eru, stórri er okkara skylda, og meira umfatandi er arbeids-økið, har vit í skrift og talu skulu breiða hin sosialistiska boðskapin og mana fram ein sterkan og menniligan sosialistiskan ungmannaflokk, ið til flunnar kanu gera sína skyldu ímóti folki og landi.

Ungdómurin má vekjast til málvíst arbeiði og ikki drukna í politiskum vón- og vitloysi, við tað, at hann sum einastu politisku føði fær tað, ið tey politisku afturhaldslöðini hava at bjóða av botnleysum klandri og nationalum vavgreyti. Teir

ikki-sosialistisku flokkarnir hava yvirhovur einki at bjóða okkara ungdomi, í veruleikanum eru teir einki. Teirra einasta endamál er at verja afturhaldið og kapitalismuna, soleiðis at føroyskur ungdomur og Føroya fólk ikki fær tikið seg saman um at vinna fullan sigur fyri sosialismuni, soleiðis sum okkara frændir og vinir hava gjørt tað í Norðurlondum og flest øllum vestevropeiskum londum.

Uppgávan er stór, men hon má loysast. Tá mugu vit minnast til, at vit vinna ongan sigur, uttan vit berjast av allari orku, — og berjast líka til hin seinasti afturhaldsmaðurin er burtur av tingi, og ikki minst, til øll okkara arbeiðs- og fiskimannafeløg eru sosialistisk, til hitt mest fullkomna.

Kammirátar! Føroya ungu sosialistisku kvinnur og menn! Standi saman! Lat ikki ta skomm sita á okkum at vit eru aftari enn ungdomurin í okkara grannalondum. Lat okkum gera

sum teir, og av kraft fylkjast um hina sosialistisku stevnuna, og at fylkjast um hesa stevnu, er tað sama sum at berjast fyri frígiring arbeiðs- og fiskimann og ikki minst frígiring ungdomsins, tí ungdomurin er landsins framtíð. Okkara mál má vera: Fólkaheimið Føroyar. Sum stöðan er í dag, er tað vissuliga langt burtur, men so satt sum vit hava viljan til at náa hesum máli, so satt er tað eisini, at einaferð vil tann dagur koma, tá hin núverandi sosialistiski ungdomurin kemur at hava ábyrgdina í okkara: føroysk-sosialistiska fólkaheimi, — og tá er av sonnum eydnusólin upprunnin yvir øllum teimum, ið so trongliga hava liva á lívsins skuggasíðu, undir tí kalda og hjartaleysa afturhaldsstýri, ið vit hava haft her á landi, íklætt ymiskar gekkaskortar, sum samband, sjálvstýri, fólkaflokkur o. a.

Føroyskur ungdomur eigur tí í dag at taka eitt trivaligt lógvat saman, og fylkjast um, at fremja eina radikala sosialismu her á landi, Føroya folki til gagn og frama.

Ungur sosialistur.

Hin nýggi lønarsáttmálin

Í dag kemur í gildi hin nýggi lønarsáttmálin millum Føroya arbeidarafelag og Føroya arbeiðsgevarafelag.

Hin týðningarmesta broytingin í hesum sáttmála er, at arbeiðslønin nú verður hin sama um alt landið, 1 króna um tíman í grundløn (burtursæð frá Tvøroyri og Hvalba, ið hava 105 oyr. fyri arbeiðstíman).

Afturat grundlønini kemur so enn sum áður um alt landið dýrtíðarvíðbotin, 1 oyra fyri hvørt pristalsstigið og harafturat eykadýrtíðarvíðbotin, ið er 40 oyr. um tíman fyri bönamanna- og lossingararbeið og 50 oyr. um tíman fyri bilstýrarar og handverkarar. Handverkarar fáa framvegis somu samsýning, sum teir áður høvdu, fyri at halda sær við amboðum. Somuleiðis við teimum, sum høvdu eykaløn í vanligum arbeiði sum kol-, salt-, sement- og grótarbeiði o.s. fr.

Lønin fyri ungarbeidarar verður roknað á sama hátt sum áður, tó soleiðis, at har grundlønin var lægri enn króna um tíman, verður hon nú roknað út frá 1. krónu.

— Grundlønin fyri kvinnur innanfyri Føroya arbeidarafelag er sett til 40 oyr. um tíman og verður annars útroknað sum áður.

Yvirtíðarlønin er hækkað nakað, og verður frá í dag at rokna soleiðis:

Frá kl. 17—21: 60 pst. av grundlønini, frá kl. 21—7: 120 pst. av grundlønini, og fyri sunnudags- og halgidagsarbeiði: 200 pst. av grundlønini.

— — —
Fyri arbeiði uppá fisk og avgreiðslu av fiskivinnuförum verður tó yvirtíðarlønin hin sama sum higartil: 50 pst., 100 pst. — og 100 pst. fyri sunnudags- og halgidagsarbeiði.

Stríðið harðnar

Russar hava sagt upp vinar- og verjusáttmálan við Jugoslavíu. Teir siga í sambandi við uppsøgnina, at jugoslavlar sjálvir hava trappað henda sáttmálan sundur og drivið fíggingda politikk móti Sovjetruslandi.

Nýggir politistar

Týskvöldið setti Tórshavnar býráð 4 nýggjar politistar. Teir eru:

Hans Jespersen úr Hvalbæ, Hans Øregaard úr Leirvík, Mourits Rubeksen og Herluf Hansen úr Havn.

Teir triggir fyrstnevndu hava allir gingið á politiskúla í Danmark. Herluf Hansen var í nógur ár eykapolitistur.

Henry Djurhuus er á politiskúla, og tá hann kemur aftur, er ætlanin, at hann verður yvirbetjentur.

Fiskiskapurin

Landað í Bretlandi: Norðheim 287 ks, 1177 £, Barið 328 ks, 618 £ (+ flutt 55 ks. 418 £), Bláfoss 296 ks. 555 £ (+ 4 ks. 49 £), Trygvi 113 ks. 418 £, Tre Kroner 345 ks. 1085 £ og Fossá 457 ks. 1098 £.

Ferskfiskalandingarnar í Bretlandi vóru í september í ár 851,57 tons ímóti í september í fjór 1453,49 tons. Í peningi gav hesin fiskur í ár 802,072 kr. ímóti 1.457.253 kr. fyri sama mánað í fjór.

Tíðindi frá Fiskasöluni: Úr Grönlandi: City of Norwich 70 tons, Skálanes 125 tons, Falkur 60 tons, Bearnaise 200 tons (síðstnevnda við snøri og linu), Albert (snøri) 91 tons. Undan Íslandi: Maritana 76 tons (4. túrur), Keflavík 52, Johanne 52, Kittywake 48 og Regina 30 tons (snøriskip). Undan Bjarnaynni: Dragaberg 125 tons, og úr Hvítahavinum: Beinivörð 96 tons (trol).

Havborgin siglur heim við 130 tonsum.

Fiskitíðindi úr Suðuroy: Rankin 140 tons av stórtorski, Drottur 120 tons av stórtorski. Marite og Vesturvík á heimleið